

УДК 027.54(477-25)НБУВІР:025.17:050(=411.16)(44)

Горшихіна Ольга Юліївна,

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-9562-9893>,

молодша наукова співробітниця,

відділ фонду юдаїки,

Інститут рукопису,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського,

Київ, Україна

e-mail: Gorshihina@nbuv.gov.ua

**ІСТОРИЯ ВИДАННЯ ФРАНЦУЗЬКОГО ЖУРНАЛУ «LA REVUE JUIVE»
(ЗА МАТЕРІАЛАМИ ЗІБРАННЯ ПЕРІОДИКИ ВІДДІЛУ ФОНДУ
ЮДАЇКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ
В. І. ВЕРНАДСЬКОГО)**

Доповідь досліджує історію видання французького літературно-політичного журналу «La Revue juive» («Єврейський огляд») видатним письменником Альбером Коеном за матеріалами колекції єврейської європейської періодики відділу фонду юдаїки Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

Ключові слова: історія, преса, сіонізм, Франція, література, Альбер Коен, відділ фонду юдаїки, Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.

У Франції в міжвоєнний період 1920–1930 рр. значно посилювався сіоністський рух. Це було зумовлено еміграцією до Франції багатьох євреїв зі Східної Європи та їх національними сіоністськими єврейськими настроями, більш помітними, ніж у французького єврейства. Було відкрито французькі відділення основних єврейських партій (Поалей Ціон, Мізрахі, Сіоністської організації Франції, Спільноти сіоністів-ревізіоністів), невеликих сіоністських гуртків, молодіжних рухів тощо. Такі організації потребували своєї преси. У

1920–1940 рр. у Франції виходило п'ятдесят шість сіоністських періодичних видань різними мовами, переважно їдишем.

Ідеї сіонізму торкнулися й французької літератури. Серед французьких письменників ідеї сіонізму та створення незалежної єврейської держави підтримували зокрема П. Параф, Ж. Жеуде, П. Нейрак, Ж. Шульсенже, Ірен Неміровскі (народжена в Києві). Окремо можна виділити творчість сіоністського діяча й французько-єврейського письменника Альбера Коена (Albert Cohen, 1895–1981). Після закінчення юридичного факультету Женевського університету (1917) він продовжував навчатися ще й на літературному факультеті. До 1947 р. обіймав низку відповідальних посад у Лізі Націй, працював у дипломатичному відділі Міжнародного бюро праці в Женеві, в ООН. У 1939 р. Коен за дорученням Єврейського агентства в Парижі вів перемовини про створення єврейського легіону у французькій армії. Після того, як Францію було окуповано, Коен емігрував до Англії (1940).

Протягом чверті століття Коен поєднував блискучу дипломатичну роботу з літературною. Вже в першій збірці віршів «Єврейські слова» (1921), увиразнюються основні теми його творів – доля єврея в західному світі, духовна місія народу Ізраїлю та його місце в історії.

У 1922 р. Коен опублікував поему у прозі «Проекції. Після опівночі у Женеві». Він автор одноактної п'єси на єврейську тему «Єзекіїль» (1930) та чотирьох тематично пов'язаних між собою романів: «Солаль» (1930), «Манжклу» (1938), «Красуня господаря» та «Мужні» (1969), в яких автобіографічні мотиви переплітаються з міфотворенням, романтизм і гуманізм з гумором. Завдяки роману «Красуня господаря» письменник став відомим в усьому світі та отримав у 1968 р. гран-прі Французької академії, висувався на Нобелівську премію з літератури, та зі своїм твором посів тридцять друге місце у списку «100 книг сторіччя». Також за громадську діяльність Коен був нагороджений трьома орденами Почесного легіону, титулом почесного доктора Єврейського університету в Єрусалимі.

Крім літературної діяльності у Коена був досвід видавництва свого журналу. З 1923 р. він під впливом сіоністського руху, який охопив Францію, та за підтримки своїх друзів-однодумців розпочав підготовку до випуску періодичного єврейського видання «La Revue juive» («Єврейський огляд») французькою мовою. В організації видання головним ідейним натхненником для Коена став Хаїм Вейцман, Президент Світової сіоністської організації (1921–1940) та перший президент Ізраїлю (1949–1952).

Перший номер журналу, який вийшов 15 лютого 1925 р., починався з декларації видання, написаної Альбером Коеном. У ній зазначалось, що: « “La Revue juive” заснований людьми, які усвідомлюють приналежність до нації, чия духовна робота ще не завершена. Журнал стане приводом для відродження сумління, для всіх вільних духом які мріють побачити душу Ізраїлю. У своїй подвійній функції як органу діяльності та відродження Ізраїлю журнал матиме обов’язок уважно стежити за зусиллями сіоністського руху. Тому що це орган зв’язку євреїв з усіх країн, він шукатиме спільну мову для всіх і буде домом дружби для всіх.»

Альбер Коен став видавцем і головним редактором журналу, до редакційного комітету входили: Жорж Брандес, Альберт Айнштайн, Зигмунд Фройд, Шарль Жид, Хаїм Вейцман, Леон Садок-Кан, Луї-Даніель Гірш. «La Revue juive» виходив шість разів на рік і позиціонував себе як літературно-політичний журнал та мав такі основні рубрики : Інформація; Сіоністський рух; Книги; Журнали; Хроніки; Інтерв’ю; Повідомлення; Бібліографія.

За недовгий час свого існування журнал надрукував твори багатьох відомих діячів сіоністського руху та єврейської літератури. Серед авторів журналу: Моріс Абрамович, Еммануель Ар’є, А. Бак, Л. Шарль-Бодуен, П’єр Бенуа, Френсіс Вільям Бейн, Хаїм Нахман Бялік, В. Бласко Ібаньєс, Леон Блюм, Леон Бруншвіг, Мартін Бубер, Жан Кассу, Жорж Каттауї, Альбер Коен , П. Л. Кушу, А. Б. Дафф, Ілля Еренбург, Альберт Айнштайн, Елі Фор, Едгард Форті, Анрі Франк, Марсель Пруст, Вальдо Франк, Зигмунд Фройд, Раймонд Гейгер, Шарль Жид, Луї Голдінг, П’єр Гемп, Андре Арлер, Едуард Ерріо, Анрі

Герц, Жан Герц, Макс Якоб, Віктор Якобсон, П'єр Каан, Ганс Кон, Жак де Лакретель, Раймон-Рауль Ламбер, Андре Леві та ін.

Незважаючи на участь таких видатних авторів, журнал проіснував лише рік, вийшло 6 номерів (раз на два місяці). Головною причиною зупинення видання була нестача фінансування від сіоністського руху, труднощі в організації підписки та відсутність єдності в редакційній команді. Але «La Revue juive» залишив по собі яскраву історію співпраці творчих особистостей та став досвідом для художньої творчості письменника Альбера Коена.

У відділі фонду юдаїки Інституту рукопису НБУВ зберігається третій номер журналу «La Revue juive» зі статтями Альберта Айнштайна, Зигмунда Фрейда й Рабіндраната Тагора, присвячені відкриттю Єврейського університету в Єрусалимі у 1925 р.

UDC 027.54(477-25)НБУВІР:025.17:050(=411.16)(44)

Olga Gorshihina,

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-9562-9893>,

Junior Research Associate,

Judaica Department,

Institute of Manuscript,

V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine,

Kyiv, Ukraine

e-mail: Gorshihina@nbuv.gov.ua

**THE HISTORY OF PUBLICATION OF THE FRENCH JOURNAL
«LA REVUE JUIVE» (ON THE MATERIALS OF THE PERIODICAL
COLLECTION OF THE JUDAICA DEPARTMENT AT THE
V. I. VERNADSKYI NATIONAL LIBRARY OF UKRAINE)**

The paper researches the history of publication of the French literary and political journal «La Revue juive» («The Jewish Review») by the prominent writer Albert Cohen based on the materials of the Jewish European periodical collections of the

Judaica Department of the Institute of Manuscript of the V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine.

Keywords: history, press, Zionism, France, literature, Albert Cohen, Judaica Department, V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine.